



**Kasvata**

**ilolla**



## **Lapsen oikeuksien päivää vietetään 20. marraskuuta**

Lapsen oikeudet toteutuvat kun aikuiset ottavat niistä vastuun sekä kunnioittavat lapsen ihmisarvoa. Lapsen oikeuksissa on kysymys myös kasvatuksesta, lapsen ja aikuisen kohtaamisesta. Annetaan yhdessä aikaa lapselle ja kasvatukselle. Jokainen meistä kasvattaa omalla esimerkillään; ilolla ja arvovallalla!

*Lapsen tulisi persoonallisuutensa täysipainoisen ja sopusointuisen kehityksen vuoksi kasvaa perheessä onnellisuuden, rakkauden ja ymmärtämyksen ilmapiirissä.*

*– YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen johdanto*

”

*Siitä on niinko haittaa mullekki ku äitillä on semmoset työvuorot ja isi tulee vasta viieltä hakkeen...*

*– Päiväkodin kokopäivähoidossa oleva tyttö*

*Kasvatus on jonkun henkilön tukemista, kertomista mikä on väärin ja mikä on oikein, sen ihmisen kanssa viettämistä yhteistä aikaa jne.”*

*– Tyttö 12 v.*



## ***Aikaa kasvatukseen***

Kasvatus on lapsen kohtaamista. Kun voit valita, valitse aikaa lapselle. Lapsesi ja lapsenlapsesi arvostavat sitä. Kasvatus ei ole itsepalvelua. Lasta ei voi jättää kasvamaan yksin.

Myös päiväkodin ja koulun arjessa lapsi kasvaa kohtaamisissa aikuisten kanssa. Tervehdys, hymy ja katse tukevat lasta kiireenkin keskellä.

**5.**

Artikla

*Valtion on kunnioitettava vanhempien tai muiden lapsen huoltajien vastuuta, oikeuksia ja velvollisuuksia lapsen kasvatuksessa.*



## ***Jokainen kasvattaa esimerkillään***

Kasvatus on aikuisten yhteistä kumppanuutta. Vanhempia ei pidä jättää yksin kasvatustehtävässään.

Kaikki aikuiset kasvattajina antavat esimerkin lapsille erilaisten ihmisten kohtaamisesta ja toisen kunnioittamisesta. Aikuisten ja lasten on tärkeä kasvaa kunnioittamaan toisiaan.

*Lasta tulisi kasvattaa Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjassa julistettujen ihanteiden hengessä sekä erityisesti rauhan, ihmisarvon, suvaitsevaisuuden, vapauden, tasa-arvon ja solidaarisuuden hengessä.*

*– YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen johdanto*







## **Lapsella on oikeus hyvään kasvatukseen – myös kotona**

Hyvä kotikasvatus syntyy myönteisestä ja kuuntelevasta ilmapiiristä. Lapsella on oikeus tuntea olevansa arvostettu, merkittävä ja hyväksytty ilman ehtoja tai vaatimuksia.

Kannustava ja hyvä kotikasvatus perustuu lapsen kuuntelemiseen ja havainnoimiseen. Hyvä kasvattaja vastaa lapsen sanallisiin ja sanattomiin viesteihin.

Asiantuntijoiden tehtävä on kaikin keinoin tukea vanhempia heidän kasvatustehtävässään.

**18.**

Artikla

*Vanhemmilla on ensisijainen ja yhteinen vastuu lapsen kasvatuksesta ja kehityksestä lapsen edun mukaisesti. Valtion on tuettava vanhempia lasten kasvatuksessa.*



**19.**

*Artikla*

Lasta on suojeltava kaikelta väkivallalta, välinpitämättömältä kohtelulta ja hyväksikäytöltä.

# **Kasvata arvovallalla – ei väkivallalla**

Oikeus väkivallattomaan elämään kuuluu jokaiselle. Kotikasvatus antaa mallin siitä miten ongelmatilanteista selvitään ilman toisen satuttamista. Tukistaminen, läimäyttäminen ja muu lapsen kovakourainen käsittely on pahoinpitelyä ja rangaistava teko.

”

*Lapset eivät usko rankaisun voimaan:*

*Jotkut uskovat, että lapsi oppii jos häntä rangaistaan, mutta se ei ole totta. Lapselletulee vain paha mieli tai hän suuttuu vanhemmalleen.*

*– Alakoululainen*

*Lisää hellyyttä, ei komentelua yms.*

*– Alakoululainen*

*Kuuntelutaitoa ja ei turhaa tuomitsemista.*

*– Yläkoululainen*



## ***Kehu lapsi päivässä***

Kehumisella on ihmeellisiä vaikutuksia. Kun opettelee huomaamaan lapsessa hyviä, kehuttavia ominaisuuksia altistuu itsekin positiiviselle muutokselle. Hyvien asioiden ja tekojen esiin nostaminen tekee yksinkertaisesti ihmiselle hyvää. Kiitos ja halaus on paras päivän avaus!

”

*Kiitos, että olet olemassa!*

*Mukava nähdä sinua!*

*Tehdään tämä yhdessä, sinusta on varmasti minulle paljon apua!*

*Hyvä!*

**29.**

Artikla

*Koulutuksen tulee kehittää lapsen kykyjä, ihmisoikeuksien, lapsen vanhempien sekä oman ja muiden kulttuurien kunnioittamista sekä suvaitsevaisuutta.*

## ***Tapsen oikeudet ovat aikuisten velvollisuuksia***

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan kaikki alle 18-vuotiaat ovat lapsia. Heillä on oikeus olla lapsia eli vaatia vanhemmuutta ja saada aikuisilta tukea ja turvaa. Aikuisten pitää ottaa selvää lasten ja nuorten mielipiteistä ja ottaa ne huomioon tehdessään päätöksiä.





Lapsen ihmisoikeudet eivät siirrä aikuisten valtaa tai vastuuta lapsille. Lapsen oikeudet toteutuvat, kun aikuinen ottaa niistä vastuun. Ihmisoikeudet ovat lasten turva myös niihin tilanteisiin, joissa aikuiset käyttävät valtaansa väärin.

Suomessa YK:n lapsen oikeuksien sopimus tuli voimaan vuonna 1991. Lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa valtioita tiedottamaan lasten oikeuksista niin lapsille kuin aikuisillekin. Myös järjestöt, lapsiasiavaltuutettu ja kirkko arvioivat ja edistävät sopimuksen täytäntöönpanoa ja sen tunnetuksi tekemistä. Sopimuksen yhteinen juhlapäivä on 20. marraskuuta.

### **Lisätietoa, linkkejä, materiaalia:**

[www.lskl.fi/kasvatailolla](http://www.lskl.fi/kasvatailolla)

Facebook / *Lapsen oikeudet - Barnkonventionen*

[www.lapsiasia.fi](http://www.lapsiasia.fi)

[www.unicef.fi](http://www.unicef.fi)

Lapsen oikeuksista alakouluikäisille - myös pelejä ja tehtäviä:

[www.lastensivut.fi](http://www.lastensivut.fi)



## Vinkkejä lapsen oikeuksien päivän viettoon

**PÄIVÄKODISSA:** Haastakaa perheet viettämään lasten ja aikuisten yhteistä aikaa lapsen oikeuksien päivänä. Yhteinen aika voi olla esimerkiksi yhteistä tekemistä; leipomista, liikuntaa tai lukemista. Aikuinen voi olla oma isä ja/tai äiti, isovanhemmat, kummit tai muu läheinen aikuinen.

**KOULUSSA:** Järjestäkää koulussa lapsen oikeuksien päivä teemalla ”Lapset ja aikuiset yhdessä”. Toteuttakaa päivä yhdessä eri lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia edistävien tahojen kanssa. Kuntien ja seurakuntien nuorisotyön ohjauksella sekä järjestötoimijoilla on osaamista lapsen oikeuksien päivän toteuttamiseksi.

**KOTONA:** Tarjotaan jotain hyvää: korostetaan yhteisen ruokailuhetken merkitystä kaikenikäisille lapsille ja nuorille. Yhdessä suunnitellut ja/tai toteutetut ateriat ovat olennainen osa lapsen oikeuksien päivän viettoa!

**HARRASTUKSISSA JA SEURAKUNNASSA:** Tutustukaa lapsen oikeuksien yleisötoimintaan ja toteuttakaa erilaisia projekteja siitä mitä lapsen oikeudet käytännössä tarkoittavat. Esimerkiksi kirjoittakaa lapsen oikeuksista tarinoita, piirtäkää kuvia, kehittäkää näytelmiä. Kutsukaa perheet tutustumaan lasten tuotoksiin lapsen oikeuksien päivänä.

Lastensuojelun Keskusliitto on toteuttanut esitteen yhteistyössä Kuntaliiton, Lapsiasia-  
valtuutetun toimiston, Mannerheimin Lastensuojeluliiton, Opetushallituksen, Opetus- ja  
kulttuuriministeriön, Pelastakaa Lapset ry:n, Plan Suomen, PTK - poikien ja tyttöjen keskuksen,  
Suomen Lasten Parlamentin, Suomen Nuorisoyhteistyö - Allianssi ry:n, Suomen UNICEFin,  
ja Suomen vanhempainliiton kanssa. Esitteen on rahoittanut Opetus- ja kulttuuriministeriö.

